

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. — Núm. 439

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

9 de novembre 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÉF. 17605**

La serenitat, gran virtut

Fa ja uns quants mesos que els nostres homes d'art es mostren apassionats per un problema realment interessant: el trasllat del cor de la Seu de Barcelona.

Abans de les vacances estiuenques ja es debatia l'assumpte. Un cop acabades, ha constituït l'afer d'interès del període tardoral, tot i que aquest any, amb motiu de l'Exposició, aquests assumptes d'interès s'han multiplicat. Liturgistes, arquitectes, crítics d'art, historiadres, fins i tot canonistes, han romput una llança en pro o en contra de les solucions respectives, havent vist fins fa molt poc temps com la major serenitat, la més gran equanimitat havia presidit aquest debat. Qui propugnava una solució en nom de les exigències del culte i de la major puresa litúrgica; qui s'hi oposava invocant els interessos de l'art i la necessitat de conservar en el mateix lloc i forma allò que la història i la tradició havien ja emmarcat amb el seu segell particular; qui invocava criteris d'autoritat, i qui, sense desconèixer els mateixos, es decantava per les solucions d'harmonia que deixen intervenir en tot al poble i afranqueixen de tanta responsabilitat social a la mateixa autoritat.

Tot marxava bé fins que un cert personatge, trist, apassionat, tenebrós en la seva ideologia i en la seva forma de procedir, va ficar-hi mà amb la seva forma dura i verinosa: En "Joan Sacs" (Feliu Elies). Aquest home va creure que era arribada l'hora de tocar a sometent amb motiu de ço que ell qualificava de "destrucció del cor de la Seu" i ho va fer amb apassionament, amb rencúnia, sense aquella serenitat que es necessita per a tocar aquests delicats assumptes i no enverinar-los.

Un cop aixecada la veu estrident es plantejava el problema de tàctica de saber si calia contestar el toc de campana amb altre toc de campana semblant, o bé si era preferible seguir pels camins de la serenitat, de la discussió equilibrada i quieta. Però hi va haver esperits inquiets, temperaments un xic massa flamejants, que no es varen plantejar el problema, sinó que, de bones a primeres, varen agafar l'assumpte per on més cremava, pel costat mateix per on En Feliu Elies l'havia tocat,

i aviat varen convertir la qüestió en una baixa polèmica en la que hi entraren personalismes, passions de banderia, retrets d'assumptes anteriors força desagradables per molts, i fins i tot retrets polítics. En aquest respecte cal esmentar el poc afortunat article del Sr. J. Sendra, mostra suprema d'un mal gust evident en tots sentits.

Sortosament l'article no va ésser recollit per ningú, com per ningú havia d'ésser recollit el d'En Feliu Elies. Però la polèmica va ja degenerar; i fins i tot aquells esperits cultes, homes veritablement erudits, que havien plantejat serenament la qüestió en els seus inicis, es deixaren portar del vent de folia ja desencadenat; i el garbuix ha estat quelcom trist i quelcom inexplicable, donada la qualitat dels seus actors.

Quina pena fa aquesta actitud apassionada als qui, des d'un camp neutral, esguardem l'afer sense apassionaments! És que els polemistes d'aquest tema no han pensat que precisament els qui tenen raó troben en la serenitat — gran virtut social — el camp apropiat per a fer triomfar aquesta? És que no s'han recordat de què el qui té arguments per a defensar una solució pot exposar els mateixos sense necessitat de que cridi, de que gesticuli, de que mostri un apassionament que per si sol ja perjudica la causa defensada?

Quan en una reunió es discuteix un tema apassionant és cosa corrent — en les nostres latituds — el perdre la serenitat. I quan al cap d'unes hores de discussió en les quals la passió ha fet ja esgotar arguments, dicteris, blasmes, etc., s'aixeca una veu freda, serena, raonable, quin sedant representa i quina força la seva!

Doncs ¿per què aquesta mateixa posició no ha d'ésser la nostra, catòlica, en tota polèmica? Contra el corrent de la passió hem d'oposar sempre la serenitat, l'equanimitat en la discussió, els arguments fredament exposats, amb la seguretat que aquesta actitud solament ja ens porta guanyant la simpatia dels qui ens esguarden de fora estant. I no diguem res de la suavitat que la caritat amb l'adversari pot donar als nostres mots i als nostres raonaments!

Memòries d'un cabaler

XIX

La Font Freda

Sota de can Feliu hi passava la Noia, que poca o molta sempre porta aigua. La casa està de la riera a dues centes cinquanta passes de distància i vint canes de desnivell. Per les obres, o pel que fos, s'anava amb el carro de la bóta a cercar-hi l'aigua que s'hagués de menester. Quina bona idea la dels passats de bastir la casa prop del riu! Perquè és el cas que alguns cents anys enrrera la casa era tres vegades més lluny del riu i dues vegades més alta de nivell. Encara hi trobaríem allí, a les comes de sota el serral, una paret enrunada i un pou amb els brancals destroçats

No sé per quin miracle, entremig de dues pedres de les parets que vestien el pou, va néixer una figuera que va llançar les seves rònegues branques brocal enfora. Aquella runa, aquell pou, aquella figuera, els hereus les guardaven com una reliquia i seran testimonis de què la tradició i el progrés no són dues coses barallades sinó enllaçades per l'evolució.

La riera no és l'única font d'aigua de can Feliu. Al pati del darrera hi ha un pou i una bomba que treu aigua ben freda. I també ben molla! Les cuineres diuen que amb aquella aigua les mongetes queden mal cuites i els cigrons com si fossin balins, després de quatre hores de bullir. Però, què diantre! a l'estiu és d'allò més freda i ara pels de casa i ara pels transeünts que tenien set, la bomba mal untada no para en el seu *catric catrac* escandalós. Diem també que a la casa hi ha una cisterna que recull l'aigua d'un dels vessants de la teulada. És la millor aigua per a beure quan l'estiu no imposa la fredor com una condició *sine qua non*. No parlem de microbis, ni de bactèries, ni de baccillus, perquè en aquells temps encara no havien traspassat la frontera de França.

Si volien fer una fontada havien d'anar a qui sap on. La *Font del Torrent* ja feia anys que no rajava i solament es conservava el seu record en el nom de *Maiol de la Font*, que portava la vinya del damunt. La *Font del Lluci* era una font de clot, i això de no veure-la rajar, per més sangoneres i salamandres que s'hi criessin, treia tota il·lusió. Després d'aquestes, si es volien fonts que ragessin bona aigua s'havia d'anar a parar a la *Font Freda*, de la riera de Sant Pere, una hora i mitja lluny, si s'hi anava a peu.

Al pare li plavia aquesta aigua i li anava bé pel mal de pedra, i això feia que a l'estiu més d'una i de dues vegades s'armaven familiars caravanes, que tenien per objecte anar-hi a fer alguna berenada, per a celebrar qualche cosa que hagués sortit bé, per exemple, passat el xerrampiò de la menuda, a la tornada de la temporada de Caldes, després de la collita, etc. El pare començava a parlar-ne tres o quatre dies abans i així es passava un triduu de comentaris i projectes que ens servien de preparació. Ell sabia bé que els dies més feliços eren les vigílies de la felicitat. La caravana es composava d'una tartana de sis seients i un carret amb una post

travessera encoixinada amb un sac de palla. L'àvia, el pare i la mare, els cinc germans, la minyona i els dos mossos, feien un conjunt d'onze, vuit a la tartana i tres al carret, amb els cabassos de la minestra i els dos grans càntrics per a omplir. La ruta no era perdedora. De casa al rieral, després se seguiria rieral amunt per la trilla fins a trobar la confluència amb la Riera de Sant Pere i tirant per aquesta aigües amunt aviat es veia el pom de pollancres que assenyalaven la font.

Aquella tarda era per a tots una festa major. En començar el camí només ens miràvem la cara i somrèiem, però quan arribàvem al rieral tots xisclàvem i fins la mare feia bones rialles quan ens veia tant engrescats. A aquell estat anàrquic, però, hi posava fi el carreter començant aquella cançó:

La masovera se'n va al mercat.

La masovera se'n va al mercat.

I el dilluns en compra llums.

Llums!

Ai, ai, ai, la masovera, la masovera,

Ai, ai, ai, la masovera se'n va al mercat.

I tots la seguíem i en arribar al dissabte es feia gran gatzara perquè en el vers que feia quatre hi entraven:

Llums! Naps! Nesprés! Nous! Faves tendres!
[*Cuina i pasta!*]

I sempre ens equivocàvem i la cançó es descarriava i s'acabava amb una explosió de rialles i amb una bullida de cops i empentes.

Després es començava una altra cançó, de la qual només em recordo de la tornada que feia:

Bona l'hem feta, Jeroni.

Ja ens tornen a incomodar.

I això durava fins a embocar la Riera de Sant Pere. La proximitat del punt de parada ens imposava una petita estona de serietat que trencava el pare entonant majestàticament:

De la Seu fins al cantó

Anirem a cal Veco, anirem a cal Veco;

De la Seu fins al cantó

Anirem a cal Veco del recó.

Si a cal Veco n'és tancat,

Anirem a la fonda, anirem a la fonda;

Si a cal Veco n'és tancat,

Anirem a la fonda del costat.

No sé com ponderar l'efecte de la intervenció del pare. Aparatosa apoteosi! Deliri! La riera és estreta i s'escola vers la Noia entremig de dos espadats de més de dotze canes d'alçada; i la gatzara ressona per aquelles parets de terra que s'aguantaven a plom d'una manera estrepitosa.

Ja hi som. És qüestió d'anar baixant d'un a un i pujar un corriol fins a la font. No pas l'àvia! Ella anirà a voltar acompanyada del pare i de la mare per un camí ample, i anirà dient que camí

ample sempre és drecera. Ja hi arribarà. Una pedra de moli serà el seu seient. Els altres si volen seure que s'apanyin damunt l'herba.

Són pujats a la font els dos cànirs de vint-i-quatre porrons. Es posa en fresc un porró de vi i la fruita, i es comencen a treure paquets i cabassos, amb pa de tots colors, fruites i butifarres i pollastres, tomàtes per a l'amanida algun que altre plat, un cantiret de llauna, un parell de tovallons, i no sé si alguna altra cosa. Quan ens hi posem ja fa un quart que se sent el rosec dels matxos que porten el morralet posat. Tampoc faltará la racció per al *Volant* i l'*Estrella*, que ens han seguit fidelment, però hauran de pendre una mica de paciència, no solament perquè seran els darrers, sinó perquè hauran de suportar estirades de cua i girades d'orelles, que els faran grinyolar, i fregadissa de morrets que els faran estofnar. Del demés no cal parlar. la gana i l'alegria s'encarreguen de l'èxit.

Quan era l'hora de la tornada el pare picava de mans, la mare ens cridava a cada u pel nom: Manue! Jaumet! Pepet! Mercè! Sumpta! Costava d'aplegar-nos, escampats com estàvem pels juncars de la riera. A la fi el comboi es posava en marxa. Si havíem estat una hora a l'anada rieres amunt, ara amb tres quarts arribàvem a casa. El camí feia baixada i els matxos que de cul a casa gastaven tanta catxassa ara de cara a la menjadora trotaven pels soralls que era un gust.

Anàvem tots callats com quan es torna de Montserrat i els més petits endormiscats i tot. Amb això la petita Assumpta, que ja havia fet una bacaina, obre els ulls com esverada i fa:

— Pare, no hem dit les gràcies.

— Mira aquest trasto menut, i té raó. Encara podríem donar les gràcies de can Mostany.

— Sí... Sí... Sí... però no les sabem.

— Era un dia que a la casa havia estat convidat un personatge i a totes les taules s'havia dinat bé. I conten que l'amo va donar les gràcies així mig castellà:

Gracias os damus

Fartos estamus

Tanto los mossos

Como los amos.

La culpa no és nostra

Sino de l'hoste

Krieleison

Patrenostre.

Es còpia,

JORDI ARNAU

L'exemple

La naturalesa humana és tan feble, es nodreix tan sovint el nostre cervell de tan diferents tonalitats espirituals, que el desorienten si no posseeix un fort domini del seu esperit i voluntat, que és necessari i, fins en cert moment precís, que davant

nostre actui un cert element estimulants i regenerador que mení els nostres actes vers el camí tal vegada oblidat o deixat: camí dreturer que ens ha de portar a la conquesta o a la possessió d'allò que desitgem.

Per tant, doncs, és evident la necessitat que davant nostre existeixi un exemple, o bé, dit en altres termes, un guiatge ben definit i estructurat.

Existeixen molts cervells i moltes intelligències que s'esvaeixen en el buit, moltes activitats hi ha que es perden, i moltes energies hi ha que es malmeten per manca d'un ordre, d'una estructuració de forces i per la falta de l'existència d'un camí a seguir, o bé per la falta d'un exemple a imitar.

L'existència d'un exemple a seguir es fa necessària en particular a tots aquells éssers de caràcter indecís o bé timorats, que necessiten per a obrar un estímul que els mogui i els tregui de llur ensopiment espiritual.

Hi ha persones que veritablement sembla que tinguin llur esperit adormit o esmortuït, de tal manera que viuen ben esgarriades del seu natural camí, i es fa una obra de pietat i de misericòrdia menant-les vers l'exemple que poden imitar.

Molt sovint l'orgull ofega el sentiment de la pròpia feblesa i n'hi ha que consideren una baixesa i una humiliació acceptar com a superiors les coses dels altres.

Trista realitat! Mai com en aquest cas proclamen la mesquinesa del seu esperit i la pobresa del seu cervell, no sabent comprendre llurs defectes ni escollir per al seu perfeccionament allò que en el seu esperit no han sabut trobar ni han esbrinat trobar-li.

L'exemple ens mostra la nostra imperfecció i ens sems ens dicta les normes a què ens hem de subjectar per esmenar els nostres errors, o bé la nostra vida, car ningú no ha de considerar-se infallible, o bé posseïdor d'una saviesa tan perfecta que no li sigui possible l'equivocació.

Si tothom volgués o acceptés un exemple s'estalviarien moltes greus conseqüències que porten la realització d'actes comesos lleugerament, o bé amb premeditació, mal orientats i encaminats vers un camí que segurament, si hom en tingués consciència, no es voldria seguir.

LLUÍS G. RIUS I POLL

OBRA INTERESSANTÍSSIMA

L'ànima de Santa Teresa de Jesús Infant

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Foment de Pietat

Novembris

A Angel Grau

Us he dut mai, a Premià de Dalt, a veure el cementiri? Es al cim d'una coma, entre un bosquet de pins, de cara al bell migdia. Al peu, els garrofers i les vinyes de la Maresma, les vinyes de sauló, d'anomenada, les de Teyà i Alella. Els regadius dels dos Premià li són jussans. La vall de Vilassar, d'allà es colombrà. Més amunt, deixant Mataró i Arenys i Sant Pol que es perden en la boira, ve el Montcabré geomètric i la campaneta amb mànec de Burriac. A l'esquerra, la mare de la serra, Sant Mateu, grassa i plena de fonts, i avall, al lluny, els fums i els cloquers de Barcelona. Al davant, el gran mar, la carretera de Marsella i de Gènova. Al sostre infinit la pista dels avions, hidros i zeppelins. Tot al voltant la riquesa de masos exuberants, d'hisendes pròsperes, cures, jardins, pins para-sols; d'ençà i enllà la porpra estrident de les bougainvillies. Tot això que és candent encara al setembre, s'afina entrat l'octubre, i al damunt els àngels hi pinten als matins celatges argent i nacre, al vespre els coures i sanguines de la posta. Tot això fa oblidar el cementiri; i, no obstant, allí era on jo, voltat de vibració tanta i glòria tanta de la terra i dels núvols, he pensat en la mort com en cap altre paisatge. I de la mort allí pensada voldria escriure, i us estimo, com no podeu saber, la gentilesa vostra d'endregar-me la vostra reflexió sobre el tema que més car em pot ésser.

Et in Arcadia ego! També en mig de jardins i horts amb moreres i iuques i araucàries passen enterraments, i toca a morts la parròquia i sangloten les llars, i pels caminals on llencen els garrofers l'olor calenta i ensucrada, s'estira el funeral seguit de la dona jove, del noi esperança dels pares, de l'avi roure patriarcal. I l'espectador, capbussat talment en la ufana verdor de la natura reina, s'escolta a dins i sent, a dins i enfora, el batec de la mort. "*Comptat, pesat, dividit*" (1). Vet aquí el ritme. Tot és comptat: dies, instants, estels, pedres i núvols.

La lluna, pèndol d'argent, es despenjarà, i nit serena no hi haurà, i el sol de foc, sol transitori és també, al qual la dalla arribarà "aquell dia". *Et virtutes caelorum commovebuntur* (2). Cels i terra patiran agonia i tal com els veiem patiran mort. *Caelum et terra transibunt*, paraula del Senyor, que no fallarà (3). "Traieu comparança de la figuera", el Mestre ensenya. I tota figuera i tot arbre i herba, àdhuc tot còdol inanimat anuncien la mort de la natura. Vet aquí l'arbre sec i gris, cadàver erecte, encara, esperant el vent que el tombarà, nunci de la fi de tota saba, de tota vida orgànica. Quan el rellotge del firmament, finida la corda dels astres i la llei dels pesos i contrapesos de la màquina còsmica, hagi desgranat tota la successió del temps, i es descompongui. *Quando caeli movendi sunt et terra*. No manca la insistent profecia al comiat de cada germà nostre. Com sabriem oblidar-la?

El *Mane*, *Thecel*, *Phares* cada nit en lletres de diamant s'escriu a la volta estelada. Muntanya de Sant Mateu, que tremoles l'hivern del fret de tes entranyes. Les masses de granit es descomponen i daval·len en torrents de sauló. Arreu la tossa s'esmicola

a l'ungla, i els carreus d'ull-de-serp són els mèdols testimonis del roquissam primari que es desfà. El geòleg llegirà l'elegia, i el perfum del romaní i timons damunt de la carena, anuncia, com el perfum sobre el cap de Jesús, la sepultura.

Non omnis moriar, recordeu amantent. La consciència de la mort ja és garantia de vida. També en pendre's el pols, batega la mort certa, i batega, indisso-luble, el Jo immortal. Aspiració misteriosa de la natura, semblen obrir-se pas entre els còdols informes, les formes ideals de les substàncies sòlides: els cristalls. "*Aquell dia*", la ignició universal, no refondrà tota matèria en un gresol còsmic i no ressorgirà la nova terra feta pura, feta cristalls de transparència eterna? Així cal creure-ho, perquè l'home que arrossega la terra en la mort, ha d'arrabassar també la terra en la resurrecció. Cada pedreta, cada gra de sauló, mirat al microscopi ens parla de les postrimeries.

Perquè la terra sigui cristall cal refondre la terra. Cal refondre el cos humà perquè devingui carn resplendent impassible. Però, ai, aquesta refosa! No ha pas d'ésser igual per a qui ami la resplendor, i per a qui tant s'estimi. L'home, i amb ell tot l'univers, reclamen la mort com a incident necessari per a viure la vida ideal, plena i segura. Però aquest reclam de la mort necessària reclama la necessitat del Judici. Com llavor que accepta de cor l'ésser enterrada, per tal de donar vida a l'arbre es-ponerós, cal acceptar la mort, per a florir i pendre ufana a les prades eternals, a l'*amoena virentia*, de la qual els jardins i vergers de la terra són caduca inatge, breu representació. Cal acceptar i preparar-se al control de l'Amo del Jardí.

I vet aquí la dura lliçó del paisatge. La immensa bellesa no engendra la immensa pau. El cor queda inquiet (*irrequietum cor*); i no s'acurta fins després del comiat d'aquella bellesa. Viure per a fruir de la serena pau, i no hi haurà serena pau mentre no mori! I vet aquí, *abans* de trobar l'absoluta fruïció de l'escena, hem de trobar l'absoluta i personal sanció de Qui és la Raó Absoluta de totes les coses, i passar pel tremor de l'hora darrera i esperar l'esglai novíssim:

*Dia d'ira el darrer dia
d'aquest món en agonia
segons veu de profecia* (4).

Més mort que els morts, l'heresiarca contemporani, Charles Maurras, sintetitza l'aspiració de la filosofia moderna en una trilogia suïcida: "La Bellesa, la Raó, la Mort." Enllà de la mort — diu — hi ha "*l'obsène chaos*". Aquesta mort, de Maurras, serà vençuda, ha de morir humiliada.

Ubi est, mors, victoria tua? Ubi est, mors, stimulus
[tuus? (5)

La nostra Bellesa, la nostra Raó, no moriran. Els filòsofs quedaran portes enfora de la ciutat de la Bellesa i de la Raó eternes.

La Seqüència de Difunts dibuixa d'un tret gran-

diós l'instant de la resurrecció universal, el triomf novíssim del Creador:

Mors stupebit, et natura.

Llavors la victòria i la beatitud. *Et beatitudinem perfrui.* Llavors vindrà l'hora dels qui han esperat en la Mort, no el terme sinó el Començament i la Naixença. Per a ells anunciava Isaïas profeta: *et laetitia sempiterna super capita eorum* (6). Per a ells

serà l'alegria, per a ells la poesia dels eternals paisatges.

R. RUCABADO

(1) *Mane, Thecel, Phares* (Daniel).

(2) Matt. XXIV, 29.

(3) *Verba autem mea non praeteribunt*, Matt. XXIV, 35.

(4) Traducció del *Dies Irae*, per Mn. Frederic Clascar.

(5) Sant Pau. Epístola primera als Corintis, 15, 55.

(6) Isaïas, LI, 21, etc.

Davant el cas de Lille

El que diu l'Església

Potser en les nostres revistes i periòdics no s'ha comentat prou amplament, la solució donada per la Sagrada Congregació del Concili, davant el conflicte plantejat pel Consorci Patronal de Lille (França) —una mena de Federació Patronal que en diguéssim— presentant l'actuació dels Sindicats Cristians de la dita regió, com a contrària a les directrius socials cristianes. I dic que no se n'ha parlat prou, perquè els punts diversos de la resposta donada per l'Església, són bella ocasió per revenir sobre temes, que a casa nostra poden ser i sens cap dubte que són, de màxima actualitat.

Ens cenyirem només que a un dels punts de la resposta, que és el que més interès té per nosaltres. Diu així: "L'Església en la situació actual de les coses, creu moralment necessària la constitució d'associacions sindicals"—*Rerum Novarum*.—I encara més: "L'Església exhorta a constituir aquestes associacions sindicals"—*Pius XI, al president de la "Confederació Francesa dels Obrers Cristians"*, 31 desembre de 1922.

Les paraules de l'Església, com es pot veure, són prou clares. En l'estat de coses actuals creu necessari constituir Sindicats professionals obrers. (El tema de Sindicats patronals cristians ja el tractarem un altre dia, si Déu vol, car és molt més complex). Fa anys que ho predica, car, com podeu veure, la primera cita és de l'Encíclica *Rerum Novarum* de Lleó XIII, i no obstant a la nostra terra aquests Sindicats no donen senyal de vida.

L'exemple d'altres països

Els catòlics arreu del món, han estat atents a les directrius sortides del Vaticà. I així veiem com a França, a Alemanya, a Àustria, al Canadà i a la industriosa i culta Bèlgica, les Confederacions sindicals cristianes tenen vida puixant, i són una força organitzada que, en uns llocs més que en altres, intervenen en la vida política i social dels països respectius i són un factor que és tingut en compte per als poders públics. I és que cal que obrim els ulls a la realitat i ens deixem de ficcions. El renaixement cristià que s'opera arreu de Catalunya, jo crec que no serà efectiu, fins que els catòlics es convencin que cal menar una actuació paral·lela en els mitjans socials. Es a dir, tot ço que haurem conquerit després de grans esforços, per mitjà del periòdic, de les conferències, dels Exercicis Espirituals, no ens serà possible ni tan sols mantenir-ho si els organismes que regulen la vida del treball no estan intervinguts directament per nosaltres. Voler tenir obrers en els nostres rengles sense una actuació verament social, sense pledejar pel compliment de la justícia, és una

fol·lia. La vitalitat que té el partit catòlic belga, que el fa capaç de poder dirigir aquell culte país infiltrant-li les lleis morals de Crist. D'on li vénen si no de les poderoses organitzacions sindicals que en formen la seva ala esquerra? I el partit del "Centre" alemany? Els seus Sindicats n'han estat també el puntal més ferm.

El que cal fer

Ho diem sens petulància. A casa nostra existeix un nucli prou nombrós d'obers de la nostra ideologia per poder formar en els sindicats. El que veritablement falten, són homes directors capacitats que s'emprenquin amb fe aqueixa feixuga tasca, deslliats de mecenas entrabancadors. Un altre obstacle segons el meu punt de vista, és el clergat parroquial. El clergat —descomptem, és clar, algunes excepcions que no compten davant el gros número— no sent la necessitat d'empendre obres de tal envergadura. Seguir al dia, almenys, el moviment social, és condició elemental per l'home d'avui que sent les inquietuds de l'hora. D'altra banda, però, si tenen un nucli intel·ligent al seu costat que els menin per aquests camins, en resulten després uns fervents col·laboradors. Això també cal dir-ho en favor seu.

Alguns nuclis comarcans, que sentim el desig d'intervenir, ens trobem lligats per manca d'orientació, per manca de fonaments sòlids per poder constituir un Sindicat professional. Trobem a faltar un organisme on se'ns resolguin els casos que hàgim de consultar, les orientacions que havem de seguir, la defensa a adoptar amb tot això i encara molt més. No tenim homes especialitzats, perquè un dia a Blanes mateix, posem per exemple, que anéssim a la constitució d'un Sindicat, ens donés normes precises per desenrotllar la nostra actuació.

Falten uns homes, uns quants només, perquè devinguessin realitat aquestes associacions professionals. A Barcelona per ara i tant, no sembla pas que se'n vegi cap grup disposat a fer-ho. Potser és que en realitat aquest grup ni existeix. Unes quantes individualitats destacades, però sense cap lligam homogeni. D'altra manera no ens expliquem el silenci que s'ha fet al entorn de la projectada Setmana Social.

Al meu entendre està a les mans dels homes de CATALUNYA SOCIAL la viabilitat d'aquest projecte. Que si desitgem de veres que els nostres obrers i dependents s'emancipin de la tutela socialista i àcrata, deixin de banda les diatribes, i s'esmercin a propagar arreu de la nostra terra les Associacions professionals cristianes. Trobaran, no ho dubtin, l'escalf necessari en moltes viles. I d'empendre's aquesta tasca, veuríem que, a l'entorn de la bandera de Crist, s'aixopluguen multitud de treballadors.

BENET RIBAS

Vida de Sant Joan M.ª Bta. Vianney

(Rector d'Ars)

XIV

El sant rector no es resignava a renunciar al goig inefable de la soledat. Persistia en ell la idea d'abandonar la parròquia d'Ars i de consagrar-se en absolut a l'oració. Els homes mundans no poden capir que els sants abelleixin la soledat. No saben que aquells que s'allunyen del traït del món són els que viuen més a prop de Déu. La soledat no és trista i desoladora. Si us sabeu enlairar amb les ales de l'oració, no enyorareu la companyia dels homes. Felços aquells que poden submergir l'esperit dins la placidesa de la soledat.

El servent de Déu solia confessar-se amb el P. Leonard, caputxí, i un dia va dir-li que desitjaria ingressar a l'ordre. El P. Leonard li digué que a la parròquia podria fer molt més bé.

Al cap de pocs dies, el sant rector ingressava al terç ordre. Seguint el seu exemple, molts feligresos varen sol·licitar l'admissió a la dita ordre.

El servent de Déu, que era tan humil i estimava amb tanta tendresa els pobres, va voler seguir les petjades del nostre Pare Sant Francesc.

Els que estimaven el sant rector, varen creure que aniria a aixoplugar-se sota la teulada del convent dels fills del Pobriçó d'Assís.

El sant rector era molt amic del P. Joan Claudi Colin, fundador dels maristes. Els dos estimaven la soledat i estimaven profundament la Verge Maria. El P. Colin, que veia créixer la Societat de Maria que havia fundat, va pensar en una nova fundació: una casa d'adoració perpètua, la qual tindria per objecte l'oració i la penitència.

El servent de Déu va manifestar desigs de pertànyer a la nova fundació del P. Colin. Però ¿com era possible que abandonés la parròquia si Monsenyor Devie li havia dit que mai no abandonaria la seva diòcesi?

Mons Devie tenia ja vuitanta quatre anys, i la Santa Seu li va concedir el coadjutor que havia demanat. Fou elegit Mons. Jordi Chalandon, vicari general de Metz.

"Qui sap, es va dir el servent de Déu, si aquest nou bisbe es mostrarà amb mi més indulgent i em permetrà que passi els darrers dies de la meua vida isolat dels homes!"

El sant rector va proposar una nova fuga. El vicari, Rnd. Raymond, tenia poques simpaties a la vila d'Ars, i va demanar el trasllat a una altra parròquia. El servent de Déu va proposar al bisbe de Belley que nomenés per a substituir el vicari que havia estat traslladat el P. Camelet, missioner. Aquest, però, va recomanar al bisbe que nomenés per aquell càrrec el Rnd. Toccanier. Era un capellà jove, piadós, amable i eloqüent. L'altre vicari, reverend Raymond, fou nomenat rector de Polliot.

Mentrestant el servent de Déu preparava la fuga. Digué a Caterina Lussagne que havia de marxar; i aquesta va comprendre de seguida que el sant rector intentava novament abandonar la

parròquia. Caterina Lussagne féu conèixer a la seva amiga Maria Filliat i al sagristà Germà Jeroni els propòsits del servent de Déu.

Avisaren ràpidament el vicari, Rnd. Toccanier. Com era possible que un vell de seixanta set anys es dirigís a peu a Lió!

Quen el Rnd. Vianney eixí de la casa parroquial a la plaça hi havia un grup d'homes, i adreçant-se a Caterina li diu severament: "M'heu venut!". La pobra dona plorava desoladament. El Germà Atanasi es dirigeix al sant rector i li diu: On aneu? ¿Es que intenteu novament abandonar-nos? Si ho feu, farem voleiar les campanes perquè els veïns d'Ars coneguin la vostra fuga.

— Feu el que vulgueu — exclamà el servent de Déu, però deixeu-me passar.

Els peregrins que dormien arrezerats al campanar, varen davallar ràpidament i es posaren a l'entorn del sant Rector. Els veïns de les cases del voltant que havien sentit els enraonaments en aquella hora de pau i de silenci, eixiren a la finestra i en assabentar-se que el servent de Déu intentava abandonar-los es llençaren al carrer.

El Germà Jeroni, que anava al davant amb un fanal a la mà, va fer-lo passar per un altre camí. El Rector fugitiu es va adonar que l'enganyaven.

El vicari li va pendre el breviari que portava sota el braç i li digué: passareu un dia sense recitar l'ofici! Si que doncu bon exemple al poble!

Després d'uns moments de silenci, respongué el sant Rector: en la meua cambra tinc un altre breviari. Aneu a cercar-lo.

Una gran multitud seguia les petjades del servent de Déu. Els peregrins varen emmudir. Caminaven consirosament sota el brill de les estrelles. En aquells moments, varen vibrar les campanes sonorament. Vibraven, perquè els veïns de la vila d'Ars es llencessin al carrer. Tocaven a sonmetent, com si hagués passat un fet extraordinari. Els veïns eixien a la porta i es preguntaven què passava.

El servent de Déu es dirigí a la seva cambra a cercar el breviari. El sagristà havia posat en desordre els llibres perquè no el trobés. El pati de la casa parroquial era ple d'homes. Les dones pregaven a l'església. Quan el sant Rector va aparèixer una mica contrariat perquè no podia fugar-se, els homes li varen pregar que no els abandonés. Les portes estaven barrades perquè no pogués eixir de la casa parroquial. Insistia tant que li obriren la porta que donava accés a la plaça.

En passar per davant de l'església, eixiren les dones que pregaven i es varen agenollar al seu entorn. El sant Rector, alçà els ulls al cel i restà una estona amb els llavis closos. Les dones li deien amb llàgrimes als ulls: Pare!, no ens deixeu!

El Rd. Toccanier va recordar-li en aquells moments alguns fets de la vida dels sants que s'havien sacrificat per a salvar les ànimes dels pecadors.

El servent de Déu, que havia romàs uns moments fent oració, digué dirigint-se a la multitud: anem a la casa de Déu!

La multitud va seguir-lo camí de l'església. En arribar a la sagristia es va posar el roquet i es dirigí al confessional. Els peregrins varen col·locar-se al seu entorn.

Després de celebrar missa va rebre la visita del Vicari General i del Rd. Beau, rector de Jassans, que era el seu confés. El Vicari General, li digué que era voluntat del prelat que no es mogué de la seva diòcesi.

El servent de Déu, acotà el cap i obeí. Estava tan resignat i tan tranquil, com si no hagués tingut cap contrarietat.

Per què tenia el sant Rector tants desigs d'abandonar la parròquia d'Ars? Trobava massa feixuc l'esforç de romandre tantes hores al confessional? No; si cercava la soledat és perquè estava enamorat de Jesucrist i volia consagrar els darrers anys de la seva vida a l'oració. Quan un hom s'enamora de Jesucrist, aconsegueix desear-se de les coses del món i no pensa en altra cosa que en la contemplació de Déu. El servent de Déu, no es donava compte que deixava abandonats els seus penitents. Ell no veia sinó el rostre resplendent del seu Amat. Era tan humil que suposava que qualsevol capellà podria substituir-lo.

Un dia Déu li va fer comprendre que no volia que abandonés la parròquia. Es dirigia a Dardilly a visitar el seu germà Francesc que havia emmalaltit. En arribar a Parcieux, el sant Rector va trobar-se molt malament. Anava en cotxe i, no obstant, s'ofegava com si pugés a peu un camí costerut. Davallà del cotxe i acompanyat del sagristà es va dirigir a peu a Ars. Sobriadament li va passar l'ofec i caminant amb una gran agilitat arribà a la parròquia.

Els peregrins en veure'l arribar acudiren al confessional.

Què tenia el Rector d'Ars, que les multituds seguien les seves petjades? La comtessa de Garet, diu que externament no tenia res d'extraordinari. De vegades acudia a Ars, algun personatge que volia conèixer de prop el servent de Déu. I es trobava amb un home humil que sortia de l'Orfanat amb un cistellet a la mà. Els mundans es feien la il·lusió de trobar-se davant un home extraordinari. Quina importància té per ells la grandesa de l'esperit! En canvi els peregrins no es fixaven si portava les sabates empolsades i la sotana apedaçada. L'estimaven perquè sabien que era un home que portava molta llum a dintre.

Era petit i tenia el rostre pàl·lid. Les arrugues solcaven el seu front lluminós. Els seus ulls eren d'una blavor dolcíssima. Blavejaven com una llenca de cel. Era impossible esguardar fixament els seus ulls. Tenia una mirada tan penetrant que impressionava. Quan feia oració els seus ulls esdevenien resplendents com dos estels. El seu rostre es transfigurava constantment. Quan pensava en els pecadors s'entristia, i quan s'allunyava del món amb les ales de l'oració en el seu rostre hi havia una dolçor inefable. Oh! si sabessin els pecadors l'alegria que tenen els homes bons quan es recullen dins el santuari de la seva ànima, no ofendrien el bon Déu! El pecat, que és un des-

ordre, ens lleva la pau i l'alegria. Per intensos que siguin els nostres dolors, si esguardem la faç serena de Déu, l'ocell de la joia cantarà dintre de nosaltres. La veritable alegria no la trobem abastant els fruits cobejats de l'arbre del plaer, sinó seguint la senda del sacrifici i del dolor. Si som perseguits injustament, si els vostres amics us feixen, esgaurdeu la faç de Déu i sereu aconhortats.

El servent de Déu, era afable, però no adulava. Un dia un jove d'una família distingida de Marsella, demanà antecendent del sant Rector, al Germà Atanasi, que dirigia l'escola. Quan el jove va saber que era fill d'uns pobres camperols, no sabia explicar-se com era possible que tingués una finor tan exquisida.

El sant Rector, era un home delicadíssim. La suavitat i la delicadesa no són incompatibles amb l'energia. Sovint els homes que tenen la pretensió d'ésser enèrgics, són esclaus de les passions. Es mostren exigents amb llurs subordinats, però són indulgents i benèvols amb llurs febleses.

El servent de Déu, sabia també esgrimir l'arma de la ironia. Una vegada un jove petulant es dirigí al Rector d'Ars i li digué: Voldria sostenir una controvèrsia amb vostè sobre religió.

El Rd. Vianney, amb un somris als llavis respongué: com pot vostè parlar de religió si els infants que assisteixen a la catequística saben més catecisme que vostè. Amic meu, no puc dialogar amb ignorants.

Un altre dia preguntava a una donzella molt enraonadora, en quin mes de l'any es mostrava més reservada. Serà segurament en el mes de febrer que té tres dies menys que els altres mesos.

El sant Rector, era un home humaníssim. Sovint els homes que s'allunyen de Déu, avorreixen llurs germans. Els sants consideren la humanitat com una gran família i en cada home veuen un germà. Si tots tenim un Pare comú que és al cel, com és possible que no ens considerem germans? No és cristià aquell que fereix un germà. El cristianisme és amor. Tertulià exclamava signant els cristians: mireu com s'estimen! Si imitéssim els sants no tindriem el cor tan eixarreit.

Un dia un infant preguntava al sant Rector: què haig de fer: estudiar o bé jugar? El servent de Déu, posant damunt d'ell les seves mans pures li digué: juga, fill meu, juga. El sant Rector, era molt sensible a l'amistat. Els sants no són pas misàntrops, com eren la gent mundana, sinó molt efusius. L'amistat és superior a l'amor. En el fons del fons de l'amor trobarem una mica d'egoisme. A l'amor va sempre unit el desig de possessió. Els que estimen les riqueses volen posseir-les. Aquells que estimen la glòria, voldrien teixir-ne una corona immarcescible. L'amistat no demana mai res. Per això en el jardí del món molt poques vegades floreix aquesta flor exquisida que s'anomena amistat. Quants són els que poden assegurar que tenen un bon amic! Els sants estimen, però en el seu amor no hi ha ni una engruna d'egoisme. Jesús estima els homes. Si no els hagués estimat no hauria mort damunt la Creu del sacrifici i del dolor. Heus ací el veritable amor: estimar sense cap mica d'egoisme.

El servent de Déu, sabia aconhortar els que so-

frien. Les seves paraules eren un rajolí d'aigua que queia damunt els llavis assedegats dels pecadors. Quan parlava als malalts, morien amb una gran resignació. Constantment li escrivien cartes, en les quals els que sofrien li demanaven que els aconhortés.

Si li parlaven bromejant, ell també sabia contestar amb el mateix to. Era molt agut i molt hàbil.

Un dia un capellà que era molt corpulent li va dir: Quan vostè vagi al cel, amiré darrera seu penjat de la seva sotana.

El sant Rector respongué somrient: Amic meu, no faci bromes. L'entrada del cel és molt estreta, i si volguéssim passar els dos a l'hora, ens quedàrem a la porta.

Una vegada anava a visitar un malalt i no por-

tava paraigua ni capell. Plovia copiosament. En passar per davant de la casa dels Germans, el Germà Atanasi eixí ràpidament a oferir-li un paraigua. El sant Rector el refusà exclamant: creieu que sóc fet de sucre! Esclafí a riure i seguí impertorbable el seu camí.

Quina ànima més ingènua i més delicada! Si els homes donessin més importància a les coses del cel que a les de la terra, com esdevindria plàcida la nostra vida!

Ens considerem dissortats perquè de vegades no podem satisfer els nostres capricis. Menyspreem els fruits d'or de l'arbre del plaer i d'aquesta manera no ens considerarem dissortats si allargant la mà no podem abastar-los.

J. CIVERA I SORMANI

La religió humaníssima

Al Sr. Jaume Raventós, afectuosament.

La religió de Crist és la religió per excel·lència humana. En cap altra no trobarem aquella dignificació altíssima de la humanitat: aquell Amor tendríssim, pregon, arborador que del bell centre de la Divinitat s'irradia a totes les coses i als homes particularment, fills de Déu pel seu origen i reconquerits pel sacrifici i humanització del Crist.

I no solament en cap altra religió, sinó en cap altra concepció filosòfica, ni en cap altre sistema d'ètica trobem aquell foc i aquella intensitat i aquell panteix i aquella humanitat de l'Amor cristiana. Estudiem tots els sistemes que han bastit els homes per a saciar els seus anhels de felicitat, consultem tots els filòsofs, tots els utopistes, tots els que prediquen humanitat i comparem-los amb Crist, des dels seus més enlairats principis a les més concretes aplicacions pràctiques. I veurem la diferència entre uns i altres, copsarem l'abisme que hi ha entre la paraula divina i la follia de l'home que cerca fora de Déu allò que sols en Déu pot trobar.

El Paganisme suprimeix l'infinit i amb una violenta extorsió de la naturalesa humana, adalerada sempre pel més enllà, deifica les coses contingents i limitades i els plaers fugissers i superficials. El Panteisme deifica un Tot cec i amoral que ens empeny en una eterna evolució inútil. El Cristianisme, però, deifica l'Amor: Déu és Amor, diu l'Evangelist. Oh misteri inefable!

Déu és l'Amor vivent, la Intelligència Suprema, la Bellesa infinita, però no com una abstracció fugissera o un espectre banal, sinó allò que cerca adaleradament el cor, un Esser que encarna en la seva Realitat Sobirana el triple ideal de Veritat, Bondat i Bellesa, que tots portem dins.

Oh, si meditéssim sovint sobre aquestes idees altíssimes, inefables, com s'arboraria la fe dels cristians, com es fondria el dubte en els cors turmentats, com s'esvaïrien les tenebres de la confusió en les intelligències que cerquen, noblement, rectament, la Veritat.

I en la possessió perfecta d'aquest Esser que encarna l'Ideal, rau la felicitat perfecta que debades cer-

cariem fora d'Ell. *Irrequietum est cor nostri donec requiescat in Te*, deia el gran bisbe d'Hipona. Tota la Història és la plasmació d'aquest plany de la Humanitat. I és aquest Amor mateix, aquest amor que arrenca als sants llàgrimes de dolçor i de tendresa, és el que després d'enfondir-se en el pregon abisme de la Divinitat, s'irradia a tots els homes. Perquè l'Amor de la Intelligència i bondats supremes, és el mateix, ens porta després a estimar el nostre conssemblant, el pròxim fet a imatge de Déu i per això deia, en veritat, Jesucrist: "aquell qui estima el pròxim, M'estima; aquell qui no estima el pròxim, no M'estima".

Es tan perfecte, tan inimitable aquest sistema ètic, s'adiu tant amb les aspiracions més autèntiques de la naturalesa, satisfà tan plenament totes les qüestions que es proposa la raó entorn del problema moral, que a la seva llum tots els altres sistemes resten eclipsats i deprimits. S'hi troba tan bé l'ànima en la fruïció de la doctrina de Crist! Es un raig de llum intensíssima que l'amara tota i deixa plenament satisfetes les ànsies nobilíssimes de la pensa i el cor.

I què no direm dels altres al·lisonaments sobrenaturals que, com a brillant seqüela, la revelació fa conèixer a l'ànima fidel? Ens referim al misteri de l'Encarnació i de la Redempció. Que Déu senti aquest Amor tan tendre, tan paternal envers els homes, que sacrifici el seu Fill Unigènit per la salvació d'aquests, que han caigut en pecat, i que el Fill prengui carn i es faci Home, i sofreixi totes les dolors i totes les opressions i totes les humiliacions i prediqui la Dolçor i la Caritat i el perdó de les ofenses i el regne dels humils i mori en una creu per amor nostre, ensenyant-nos i fent-nos viure aquesta llei d'amor meravellosa que abans hem esmentat, és una cosa que la raó no pot capir, que resulta tan gran, tan emocionant, tan contundent, que per força l'ànima meravellada davant d'aquest esclat de llum, purificada per l'enamorament del bé, ha de retre's davant d'aquest Home extraordinari, d'aquest Jesucrist que és Ell mateix, vivent, l'encarnació de la seva doctrina i ha de confessar-lo son Déu i Senyor.

Aquest amor que ens ensenya Jesucrist i que encarna tal dolçament en la seva vida i les seves obres, és el precepte bàsic de la nova Llei. Déu, amor vivent, sacrificant-se per amor als homes, se'n dona Ell mateix com a objecte suprem del nostre amor i fa viure amb el seu propi exemple aquella Norma su-

prema, bàsica, immutable de tota bondat i el Fonament de la llei natural: "Estima Déu sobre totes les coses i el pròxim com tu mateix, per amor de Déu."

* * *

Oh, si aquestes normes sublimes sabéssim viure-les i aplicar-les a la pràctica de la vida social! Què lluny està la nostra vida, les nostres lleis, la nostra societat moderna d'aquest esperit humanísim del Crist. Una estranya resurrecció del paganism va deificar el plaer material i els seus ídols, la propietat sagrada i intangible, la deificació de la força, de l'orgull, de la sensualitat. I aquesta atmosfera ha penetrat en les entranyes mateixes del món social i aquest baf de paganism ens oprimeix i ens ofega de tal manera que fins als propis catòlics ens oculta de vegades l'esperit autèntic de Crist, ben diferenciat del del món pagà. En lloc de l'amor diví, en lloc de l'amor de caritat, va entronitzant el culte de la riquesa i del plaer. I caiguda la Llei fonamental, totes les altres caigueren, mancades de fonament.

I ha vingut l'orgull dels posseïdors i el clam dels desposseïts i la lluita social. I la massa ha restat oprimida, mancada de llum, dolorida pel menyspreu i la infelicitat, sense altres horitzons que els d'aquest món miserable on són per ella totes les ferides i on es troba nua de tots els plaers que anhela amb la set infinita de felicitat que tots portem dins i que és el segell de la nostra grandesa humana. I en la violència de la dolor, desvetllada de la seva inronsciència per l'agulló punyent de la necessitat i l'avidesa del cor, s'ha revoltat, contra el món corrupte que l'opprimeix.

I en mig d'aquest quadre dolorós de la humani-

tat òrfena de Déu, l'esperit del mal, atiant d'una part l'orgull i la folia del plaer divinitzat i d'altra part l'odi i la violència.

La Justícia natural diu: "estima Déu sobre totes les coses", i Déu ha estat proscrit i els homes, tots, han divinitzat la riquesa i el luxe; "estima el pròxim com a tu mateix, per amor de Déu" i mancant l'amor de Déu, tothom ha proscrit l'amor al pròxim i ha posat el seu "jo" damunt de tot i en nom d'una necessitat de selecció i superació, per a dis-fressar la seva pruija egòlatra, s'ha llençat a una inhumana lluita per la vida.

* * *

Sols amb la restauració de la Llei de caritat pot instaurar-se el regnat de la Pau. La religió humaníssima de Crist que ha creat els grans herois de l'amor al pròxim, la religió que inspira la més sublim abnegació, que clou les ferides, suavitza les dolors, acull els vianants, aixopluga els pobres, ha d'ésser també la que guareixi aquesta llatzeria del nostre món modern.

Per això enganyen igualment el poble, aquells qui atien en el seu cor l'odi a Jesús, prometent-li el benestar en un demà utòpic, puix si la gent humil està mancada d'un ideal d'humanitat en enderrocar les ídoles que ara atronen les seves cobejances es trobaria sense objectiu moral en la més terrible angoixa.

Així, doncs, l'obra veritable de regeneració social és primerament d'infondre en el cor de tots aquells amor humaníssim que predicà Jesucrist, amor que emplena l'eterna insatisfacció de la nostra ànima i uneix els homes en la fraternitat més sublim i més pura.

JOAN BLANCH

Del món del treball

L'excés d'original ens té desballestada fa dies aquesta secció, com alguna altra de semblant. Demés, el món del treball absorbeix avui dia les més pregoneres activitats i guarda en son si les claus de l'esdevenidor econòmic que, per desgràcia, és el que més preocupa a tothom. Cal tenir-ho en compte.. quan es pot.

Fruits del socialisme

Comparats els que dona l'única nació governada en socialista refinat, que és Rússia, amb els que donen les nacions de regisme tradicional, resulten unes diferències que esparveren. Una pluja de números fóra precisa per a posar-les de manifest, però amb pocs bastaran per a donar-ne una idea clara i concisa. La collita de blat d'Espanya i França juntes, últimament registrades, suma uns cent cinquanta milions de quintars, quantitat a la qual de bon tros no arriba la collita de totes les Rússies, regió immensa anomenada el graner del món, abans d'ésser regida pels Sovites, veritable encarnació del govern i el regisme socialista. Ara a Rússia tenen més gana que pa, i dels altres aliments no en resten quasi.

Allí els únics que van ben alimentats, a costa dels pagesos, són els governants i els buròcrates: allí s'ha de portar ploma o espasa si es vol menjar.

L'únic remei que ara troben els tirans de Rússia per a no acabar prompte amb la nació, és tirar-la en braços del tan per ells execrat capitalisme, i això estan fent els Soviets. Els treballadors sols serveixen per a guanyar el pa per als seus explotadors oficials i facilitar l'evolució que han ideat aquests.

Alemanya, i, recentment, Anglaterra, aniran proveïnt de capitals la Rússia dels Soviets. I amb els capitals anirà i s'implantarà a Rússia el regisme socialista.

Notícies curtes

—Ha estat alabada, com és degut, la bona pensada de l'Institut Nacional de Previsió de trametre a Barcelona, per a visitar conscienciosament l'Exposició Internacional, un bon estol d'obriers de distintes professions. Convindria que tingués força imitadors l'acte de l'I. N. P. Foren molt ben atesos i esplèndidament obsequiats.

—El Ministre del Treball ha tornat contentíssim de la Conferència del Treball, de Ginebra, que en atenció a Espanya i per les seves iniciatives i activitats el senyor Aunós ha presidit.

Dels principals assumptes allí tractats i resolts ja en parlarem oportunament.

—S'ha resolt el conflicte dels alts forns.

—També s'ha conjurat l'angoixosa situació provocada pel canvi de l'hora de jornada en les fàbriques deguda a la crisi de la força elèctrica tan escassa per l'eixut i l'Exposició.

L'emancipació dels catòlics anglesos

El seu Centenari ha constituït un fet transcendental que no ha de passar desapercebut als catòlics espanyols. A Londres, ençà i enllà, sembla encara respirar-se l'aire tebi d'estiu en mig del qual es van portar a cap les solemnitats històriques per aquest fet històric sobretot dels nostres germans de les illes britàniques. I cal que aprofitem nostra estada en la capital anglesa per a recollir dades i fets a propòsit de les solemnisssimes festes commemoratives.

En la cambra de l'hotel un cop resta tot quiet i adormit, traiem de la nostra cartera l'embalum de revistes, diaris, prospectes, fulletons, en els quals hi ha referències del magne esdeveniment, i comencem a repassar-los.

En totes les diòcesis, per etapes escalonades en un període de sis mesos, multituds enormes de catòlics s'han reunit, han celebrat congressos i actes del culte amb un entusiasme corprenedor. Les xifres que en donen les revistes són veritablement encoratjadores, fins i tot un xic massa grans per a nosaltres, que no les concebem prou bé! Però cal veure com la nota predominant en discursos, conferències, congressos i fins intervius particulars, és la nota d'optimisme i de satisfacció per la fe retrobada, la seguretat de posseir amb ella la veritat seguint aquella dita de Sant Agustí: "Ço que fa la la vida joiosa és el saber com és la veritat allò que hom posseeix."

Fins a Escòcia, ens diu un articulista entusiasta, on el progrés de la fe és dels més difícils i lents, hi participaren més de 20.000 catòlics en una sola ciutat, Bothwell, a les cerimònies del Centenari.

Però el punt culminant, després de Londres, sembla que fou Liverpool. Es fan arribar a 400.000 persones les assistents als diferents actes; i cal esmentar que aquesta ha estat, segons opinió corrent, la reunió més nombrosa mai vista dins la mateixa Anglaterra!

El diumenge assenyalat per a la més gran cerimònia, les multituds aflujren durant cinc hores a Thingwall Park, on, damunt un pujol florit, s'alçava un senzill altar per a la gran Missa Pontifical. El clarins del cinquè regiment reial de Liverpool varen tocar l'*Ecce sacerdos magnus* a l'arribada de l'Arquebisbe. El *Credo* cantat per quatre centes mil veus fou tramès per radiotelefonía a les províncies del Nord, a Escòcia, a Irlanda.

I allí fou on l'entusiasme dels catòlics va trobar el seu més brillant intèrpret en Mgr. Downey, Arquebisbe de Liverpool, l'home que és generalment presentat com el millor orador en llengua anglesa de l'hora present. Pronuncià el sermó després de l'Evangeli; va recordar primerament els protestants que havien ajudat a la tasca de l'Emancipació, o sigui: els 32 clergues de Liverpool que firmaren la petició de 1825 (quin exemple de delicadesa més gran per a nosaltres, homes del Sud!); de seguida, dedicà una memòria a Burke, veu de la llibertat; a Canning, ànima de l'honor; a Carles Fox, l'emul de Pitt; a Cobbett, l'historiador; a Moore, el poeta irlandès; a Byron, qui portat per la seva ànima ampla i generosa, va rompre una llança en favor dels catòlics a la Cambra dels Lords.

El text del sermó fou el següent: "De com la nostra victòria, que ha vençut el món, és nostra fe." I digué, entre altres coses bellíssimes: "Ens hem reunit per a celebrar una magna victòria, la victòria històrica dels nostres avantpassats, la victòria que ha posat el colofó a la llibertat que Crist ha donat als homes, la victòria de la llibertat civil, de la justícia, la victòria que no ha deixat vençut vençuts ni ha fet mal a ningú: la victòria que ha vençut el món, nostra Fe.

"Ordinàriament, quan es parla de victòria, no es pot hom sostreure a una pena: la dels vençuts. Però aquí nostra joia no té cap pena. No hi ha vençuts, car aquells qui es deixaren vèncer van resultar victoriosos d'ells mateixos en obrir els seus cors a causa dels oprimits i als principis de la justícia.

"Aquí, com a Roma, la sang dels màrtirs ha estat també fecunda. Molts anglesos adherits a la Reforma tornaren a la casa pairal de la Fe davant la sang dels màrtirs. Fins i tot en aquella època dolorosa, la nostra Fe es mostrà intacta al món, triomfant encara que fos sobre un camp d'ignomínia.

"Quant a la nostra Emancipació fou una victòria de tots deguda al crit de llibertat arribat d'Amèrica. Mai no oblidarem els grans caps que combateren llavors davant el nostre ample moviment: Milner, i sobretot O'Connell, el celta. El seu nom és gravat en el cor dels catòlics de Liverpool, aquesta vila que ell tant estimà, que ell visità sovint durant la seva vida, que ell visità amb la majestat de la mort. Conduït, en 1847, a sa darrera estada, Irlanda, el vaixell "Duchess of Kent" va ancorar a Mersey. La multitud desfilà pel vaixell per a honorar les despulles del gran home. I el món sencer va rendir el seu homenatge al qui representava en sa persona la victòria que havia vençut el món, nostra Fe."

O'Connell ha estat constantment en llavis i en plomes durant aquest Centenari. I en tota cerimònia, en tot periòdic, ha esclatat novament l'honor al gran alliberador, l'heroi sant de l'Emancipació. Fou O'Connell qui va arrencar l'Emancipació de les mans del vencedor de Napoleó I. El Duc de ferro va trobar també el seu Waterloo a la Cambra dels Comuns sota els cops de la formidable eloqüència d'O'Connell, perfecta en la forma, però encara més potent en el fons que la mateixa de Demòstenes. Abans de tot soldat, Wellington va comprendre la seva feblesa i la necessitat de recular a temps. I així vingué la llibertat, de mans del Duc de Wellington.

* * *

Els Ecos de les festes centenàries angleses els trobarem ja a París, car han arribat arreu del món. La revista de la Parròquia de la Magdalena inseix en el seu número d'octubre un literari i vibrant article del seu Rector commemorant i donant dades del Centenari, ell mateix astorat, meravellat, de ço que la seva estada a Anglaterra durant les vacances estiuenques li ha permès copsar. I la revista belga "Cité Chretienne" ens porta així ma-

teix pàgines bellíssimes de testimonis presencials d'aquelles solemnitats, úniques al món, segons la dita d'un d'aquests testimonis.

Nosaltres, lluny de terres angleses, amb poca comunicació material però encara més allunyats espiritualment d'elles, hem tingut poc contacte; i els ecos de les festes centenàries han arribat molt afeblits a

casa nostra. Però cal que hom es faci càrrec de com ha estat el seu ressò en el món, i per a contribuir-hi, a les notes dictades sobre el catolicisme a Londres, ajuntem avui aquestes impressions, que podríem anar multiplicant extraordinàriament si la seva actualitat no fos ja un xic passada...

JOSEP M. GICH

Elogi de la pietat

"Tenir oració és fer vida d'amistat amb Déu."

Sta. Teresa de Jesús.

Si alguna cosa hi ha en la nostra santa Religió, viltinguda, escarnida, menyspreada i bescantada per tota llei d'incrèduls, escèptics i indiferents és la pietat cristiana. I cal afegir que entre tots els seus vituperadors es distingeixen especialment per llur refinada malícia els que s'anomenen intellectuals. Per això mateix tinc un singular interès en fer el més complert elogi d'aquesta noble i dolça Madona, la Pietat cristiana, foragitada entre rialles irreverents del temple on es ret culte a la supèrbia de la Raó. Sí! La pietat és entre els intellectuals incrèduls o escèptics la més impopular de les virtuts cristianes. "Oh, les pràctiques de la pietat catòlica, pensen i diuen ells; quina cosa més ridícula! quina cosa més pueril! ¿Com és possible que un home culte, un home modern, s'abaixi a practicar totes aquestes petites nicieses de la devoció que imposa l'Església? Les creences dogmàtiques, la moral cristiana, encara les acceptariem; però l'oració reglamentada, les genuflexions, l'aigua beneïta, la confessió, les processons, el Rosari, la devoció a les imatges, les novenes, els sufragis, tot aquest embalum imponent de petiteses i d'exterioritats que constitueixen la vida de la pietat catòlica. ¿Com voleu que les acceptem i les practiquem nosaltres, homes conscients, esperits emancipats en possessió d'una ampla mentalitat formada en la llibertat del pensament humà?"

Que aquesta manera de pensar és substancialment la que domina en els "esperits forts" del nostre temps, ho sé ben bé jo per pròpia experiència. Durant els meus massa llargs anys d'escepticisme i de vacil·lacions religioses vaig poder constatar per mi i pels qui com jo pensaven que l'obstacle més greu que troba la gran majoria dels intel·lectuals incrèduls o indiferents per fer el salvador retorn a la fe catòlica, és l'exteriorització, la pràctica de la pietat. ¿Quin d'aquests intel·lectuals emancipats no es posa a tremolar a la sola idea de la possibilitat de trobar-se un dia en mig de la via pública amb un ciri a la mà formant part d'una processó o agenollant-se públicament al pas del Sant Viàtic? ¿Qui de nosaltres, els intellectuals que ens gloriem de seguir les petjades de Crist sota la guia de l'Església Catòlica no ha sofert alguna vegada atacs directes o indirectes de la ironia fibladora de la impietat? És una ironia molts cops polidament enguantada de lògica i de sentit comú, que no deixa de produir el seu efecte. Quantes vegades hem sentit en llavis dels incrèduls consideracions que demostren, segons ells, amb una indiscutible perfecció dialèctica l'absurditat de les

oracions i dels sufragis tals com les que practiquen els creients catòlics! "Es gràciós, vénen a dir, que per tal d'obtenir de Déu els favors que li demanem, tinguem de repetir tants parenostres i tantes avemaries, i oir misses i més misses per tal d'obtenir sufragis per les ànimes." I podem considerar-nos afortunats si, després d'aquesta aclaparadora reflexió, el nostre assenyat interlocutor calla esperant l'efecte de la seva fiblada dialèctica en el nostre esperit i no exhibeix l'extensió de la seva cultura intel·lectual amb consideracions tretes de la història comparada de les religions; car en aquest cas acabarà de posar fora de combat dient-nos, per exemple, que el costum de repetir oracions indefinidament és d'origen oriental.

Aquest cas vingut, jo em limitaria a fer una petita, una modesta observació a totes aquestes òbvies i feixugues raons de sentit comú: ¿És que aquests homes de seny tant ponderat que s'avergonyirien d'oïr algunes Misses de carrera o de resar el Sant Rosari no han estat mai joves i no s'han enamorat, per ventura? ¿És que quan estaven enamorats s'havien cansat, per ventura, de repetir a l'enamorada la declaració de llur amor? ¿És que, potser, tenia una gran varietat llur repertori de paraules dolces? ¿És que no havien recitat molts cops a l'enamorada una lletania formada de dos o tres mots falaguers, molt més llarga i soporífera que la de les 50 avemaries amb els corresponents *Pater* i *Glòria* del Sant Rosari? ¿És que creien llavors que ho feien així per una influència oriental?

I ací teniu, estimats lectors, com els que blasmen la repetició de les oracions a Déu i als seus Sants són els mateixos que troben naturalíssim i lògicissim recitar rosaris interminables d'amor a la dona estimada; com els qui troben ridícul i denigrant per la dignitat humana agenollar-se i fer genuflexions davant de Déu, són els primers a caure no ja de genolls sinó prosternats en un acte de viva adoració als peus d'un ídol de carn; com els qui no s'avergonyirien de repetir mil vegades el mot "perdó" als peus del pare llur que ells haguessin maltractat o ofès, són els mateixos que s'avergonyirien de repetir algunes vegades seguida en presència de Déu Nostre Senyor el clam de *Pare nostre!* a què ens invita la sublim oració dominical. Heus ací, finalment, com els qui perdonen i àdhuc admeten de grat totes les puerilitats i totes les absurditats del sentiment quan es tracta de l'amor humà són els mateixos que exigeixen la més glacial i, pel mateix, la més absurda racionalitat i lògica a l'expressió de l'amor dels amors, de l'amor a Déu. ¿Com és possible que ells, sabedors per experiència pròpia de la qualitat infantívola que tenen sempre les manifestacions de l'amor, ignorin que les per ells ridícoles pràctiques de la pietat catòlica, l'oració en les seves múltiples formes, són fruit espontani de l'amor de la criatura

a Déu? ¿No saben que l'amor és amor precisament per tant com l'amor mai no s'assadolla, no està mai satisfet fins arribar a la possessió de l'amat? ¿No saben que l'amor és amor per tant com l'amor no es pot cansar mai de repetir les paraules que diuen a l'amat tota la vehemència dels afectes del cor enamorat? I si l'amat és l'Home-Déu, aquest Déu que ha davallat del Cel per pendre la nostra miserable carn humana, per predicar-nos la seva paraula redemptora i vessar pels nostres pecats la seva preciosa Sang en l'arbre sagrat de la Creu ¿no és veritat que del nostre cor i dels nostres llavis és just que brolli una lletania inestroncable de lloances i de gràcies, de clams de misericòrdia i de mots inflamats d'amor? I què ha fet l'Església Catòlica en la seva admirable litúrgia i en les formes nobles de la pietat sinó recollir totes les més pures, totes les més excelses pregàries que hagin brollat de les ànimes dels seus sants i dels seus escollits i fer-ne ofrena, com i fossin dolcíssimes bresques de mel regalada, a tots els seus fidels?

Ah, pobres intellectuals incrèduls! Esguardeu la nostra pietat com un acte d'adoració, com un acte d'humilitat, com un acte d'amor, com una manifestació de la divina folia dels enamorats de Déu, i si sou francs, confesseu que totes aquestes coses que preneu com ridícules nicieses de la pietat catòlica són la manifestació més ingènua, sí, però també la més humana i tendra de la santedat de la nostra Religió.

Prou que ho saben això els convertits. Quantes i quantes vegades la conversió d'un incrèdul ha estat provocada d'una manera fulminant per un simple gest, per una simple actitud devota que ell ha interpretat en un moment d'illuminació interior com un signe intensament expressiu de la presència viva de Déu en l'ànima, com expressió directa d'un amor sobrenatural! Així es convertí Jørgensen, el famós escriptor danès. Trobant-se una vegada en un poblet de l'Umbria barrejat entre la multitud devota en el moment d'entrar una processó en l'església, es trobà, de cop, agenollat sense saber com, en mig dels altres fidels agenollats. I aquella simple genuflexió fou l'entrada en el seu camí de Damasc, fou per a ell el punt final de la crisi interior que de temps el turmentava.

Vet aquí, doncs, la significació i l'eficàcia meravellosa d'aquestes que diuen ridícules petiteses de la pietat catòlica. Vet aquí els efectes prodigiosos d'aquestes íntimes efusions d'amor de les ànimes enamorades de Déu; vet aquí el fruit d'aquests actes de devoció que no són altra cosa que espurnes del gran incendi que abranda el cor dels qui estimen Déu sobre totes les coses. ¿Puerilitats les oracions i totes les pràctiques de la pietat cristiana? Doncs, sí; en bonhora! Recordeu, però, que Jesús va dir que si no ens fèiem com els infants, no entràriem al reialme dels Cels.

I ¿què fan els infants sinó demanar, suplicar, pregar al pare? Fem-nos, doncs, infants, amb aquesta noble infantesa que dóna la pietat cristiana. L'home més savi del món per pregar a Déu ha de començar per despullar-se de la seva saviesa; perquè davant de Déu troba més gràcia l'infant innocent i la vella beata més insignificant que agenollats al peu d'un altar resen fervorosament els més humils oracions tradicionals, que no el savi que es

creu orgullosament poder adorar a Déu sense flectar el genoll ni humiliar el front i sense el perfum d'una oració als llavis.

Davant d'aquests ensuperbits intellectuals que tenen com a indignes d'un home conscient les pràctiques de la nostra pietat catòlica i que no arriben a comprendre com per a un cristià l'oració és el pa de de l'ànima, vull repetir aquelles paraules del professor Ferrini, d'aquell intel·lectual exemplar que veurem, Déu volent, en dia no llunyà, elevat als altars: "Oh, jo suplico a Déu que la pregària no arribi mai a morir als meus llavis... perquè si callés la meua pregària, voldria dir que Déu m'ha abandonat."

MANUEL DE MONTOLIU

Comentaris a l'entorn d'una novel·la

JOSAFAT

I

Prudenci Bertrana, dins la literatura contemporània de la nostra terra, esdevé una de les figures més fortes. Dotat d'un temperament i estudi novellístic i d'unes dots d'escriptor i encara més d'estilista, fa que les seves obres tantost com són posades a la venda hom les llegeixi amb interès. Tanmateix, l'autor de *Josafat* té la sort que amb la seva novel·la sensual, massa realista, convida a aquells esperits que no tenen ben definit un alt sentit espiritual de la vida, a passar belles estones esplaïant-se en mig d'aquelles sensualitats, d'aquells enganys, d'aquells dubtes i d'aquells dissenys de la carn. Tota l'obra literària del nostre novellista no és més que un continu teixir i destèixir d'escenes sensuais. Tant *Nàufrags*, on descriu la passió de Mossèn Joaquim per la seva cosina Cèlia, com el cas de la tieta Claudina, i el cas frapant, el més brut que hom adverteix de tota l'obra bertraniana, com és la *Merceditas*, del *Jo*, i la novel·la *Josafat* que és cúmul d'oripell i de desviament de la moral com tindrem ocasió de veure en aquest *Josafat*, sagristà, al qual acuden les bagasses a la cambra que té a l'església, adveren de com Bertrana té una preocupació grandiosa per aquells problemes que dins d'ells es mou la sensualitat. Aquell gust tan admirable que l'autor de *Nàufrags* té a *El meu amic Pellini i altres contes* i *Els herois*, recull de facècies curulles de bonhomia que tothom pot llegir, no ho lluquem pas en cap d'aquestes obres que dessús he esmentat.

Josafat, que és una de les primeres novel·les publicades pel nostre autor, és un bell assaig psicològic, d'una vivor, d'una síntesi admirable. Ningú no diria que en aquesta obra que suara acaba d'ésser trasplantada al català hodiern i editada per segona o tercera vegada, hom trobi una dosi tan gran, una lligó tan atapeïda d'idees que ben aviat mouen a pensar. Però, ai las!, que tot el que us pugui fer pensar aquest llibre és cosa completament vedada per la llei de Déu. I és que el seu autor — panteïsta sentimental, com algú va definir-lo en traduir-li alguna obra seva a l'italià — sap fer entrar dins el domeny de la imaginació tota aquelles escenes que descriu

talment si intuïtivament hom ho estigués esguardant.

Tanmateix, cal dir que per bé que el pecat que dins tota la novella bertraniana hom constata és el de la sensualitat, en *Josafat* hom advera alguns dicteris massa gruixuts, de poc gust i, fins i tot, sarcàstics contra la religió catòlica. En primer lloc, l'escena de l'obra tota s'esdevé en una església. Josafat és un pagès vingut de les Guillerries i que està de sagristà i campaner en una parròquia. Viu sol i vern en una entafurament que té als baixos i ell sol es cuina i s'arregla. Però heus aquí que un jorn li compareix un pagès del seu poble el qual li demana que el recomani a un capellà per uns papers que li calen de la cúria. Llavors aital pagès li compta de com una seva neboda, la Pepona, la dona qui de jove net havia estat la cobdícia sensual de Josafat, serveix en aquella ciutat. Ve dia que ella truca a la porta del catau de Josafat per tal de cercar aquells papers; però en lloc de presentar-se sola ve acompanyada d'una altra bagassa com ella, la Fineta, qui tot seguit fita son esguard sensual en el campaner. A partir d'aquell dia, entre Josafat i Fineta hi ha, durant una llarga temporada, unes fortes relacions sensuales. Per fi, ella es queda uns dies, dia i nit amb ell, i a l'últim, veient Josafat que no se'n pot desempallegar, la mata. Ell, aleshores, esdevé boig i l'endemà d'haver llençat aquell cos de pecat daltabaix d'un finestral, en veure els vicaris, escolans i rector que la porta de l'església no és oberta, el manyà l'obre i hom sent el flabiol de Josafat que toca: s'ha tornat boig.

De bell antuvi dins la present novella es nota el dicteri contra la religió, contra tot allò que fa olor de sagrat. Així, al primer moment de l'obra diu el novellista que *en el frontis del quadro on Sant Joan Baptista tira aigua amb una petxina sobre la noble testa de Jesús* (p. 5), apella de noble la testa de Jesucrist, constatant hom la burla més ben preparada del Baptisme de Jesucrist. Després, per tal de voler fer veure les condicions i qualitats de l'aigua que els cristians prenen en entrar i eixir de l'església, a la mateixa pàgina es llegeix: *La gran pila, amb la seva tapa clavetejada, els seus baixos relleus primorosos i el seu contorn elegant, desapareix en l'ombra espessa, impregnada de l'especial efluvi que només es desprèn de l'aigua beneïta*.

Josafat és un home cast, mai no ha caigut en el vici, no sap pas què és la rellescada donada per hom en desfer-se de la llei de Déu. Però en aquelles migdiades caloroses d'estiu, en aquelles migdiades que amb el flabiol a la boca esguardava al lluny les cases de dones de mal viure, hom el veu com Bertrana li fa sentir set de concupiscències, com li troba la faisó d'ésser sensual i no pecar, segons el novellista, i no ofendre Déu. Josafat, *per no turmentar la consciència ni contrariar els instints, empenia llargues i pregonas meditacions sobre el sisè manament; en el món hi havia una mena de dones amb les quals es podia pecar sense atraure la ira del cel; eren dones perdudes, que carregaven elles sobre el pecat i el càstig, objecte de lícit esbargiment de la continència, i amb les quals, si no es glorificava el Senyor, tampoc no se l'ofenia gran cosa* (p. 13). Heus aquí què fa pensar l'autor a Josafat. Per a ell no es peca gaire, gens, lliurant-se hom a la sensualitat venuda en el prostíbul; per a un cristià és justament allà on s'ofèn Déu. Diguen-me, no és brut, no és anticristià, no és això una burla del sisè manament, d'aquest manament a l'en-

torn del qual En Bertrana fa cogitar Josafat? Pot hom permetre que a casa nostra s'escriguin coses talment com aquesta i que demés d'ésser un excitant per a la nostra joventut escupen damunt d'allò que nosaltres tenim per més sagrat? Podem permetre que quatre novellistes, gloriosos si volem per la seva força de creació i d'estil, però de les quals coses es valen per a descriure la cràpula, la sensualitat, no siguin desemascarats per tal que hom els tingui com a uns deshonestos de les nostres lletres i de la nostra joventut? Té dret qualsevol escriptor a pensar el que pensa el senyor Bertrana sobre el sisè manament? I encara rectifico: el senyor Bertrana pot pensar el què vulgui sobre la condemnaació, sobre l'anatema diví als qui es llancen als prostíbuls i que segons ell no ofenen al senyor, però quines lleis li fan permisible de tergiversar la veritat?

Encara més; jo considero que és una burla de les nostres beates, la contraposició que Bertrana fa entre elles i la Fineta, dona de prostíbul, la qual quan anava a oferir-se sensualment a Josafat, entrava a l'església i *tenia aires de penitent* (p. 43). La Fineta companyona de la Pepona, aquella pastora que ja de jove en Josafat cobdiciava *quan caminava, els seus costats onejaven, talment desllorigats del seu cosset aplanat i flonjo, que es vinculava enrera projectant les exuberàncies de la seva sina, impròpia de la seva magresa. Els seus moviments i els seus posats eren excitants, fins dreta i posada tenia una actitud impúdica; semblava oferir-se amb un esgarriós cinisme* (p. 23). Creu el cultíssim lector que podia prendre en entrar a l'església una pose de dona beata, de dona cristiana? No veu bé l'autor que és incompatible la pau interior, l'alegria del bon viure, amb l'esguard xuclat pel vici que havia de tenir aquesta desgraciada? Aquí no solament trobo una falta de moral sinó encara més una falta d'art novellístic. Per més que fa, Fineta mai en entrar a l'església no podia aparèixer com una dona cristiana. Si bé ella hi arribava a les quatre, hora en què sols alguna beata romania enfront de la imatge predilecta, i, per a dissimular el seu aspecte desimbolt, es vestia de negre, embolicant-se els bandós luxuriosos amb una mantellina i, àdhuc, si tenia por d'ésser espiada, s'agenollava a les grades d'alguna capella i feia xiuxiuejar els seus llavis (p. 50), no deixava d'ésser una meretriu, la qual d'una hora lluny hom coneix. Vol dir el nostre novellista que si ella hi anava cada tarda durant una llarga temporada no havia de cridar l'atenció? I vol dir, repeteixo, que això de fer posar de genolls en terra la infeliç Fineta i davant d'una imatge mormolar una oració o un desig impúdic, no és llançar un grapat de llot contra aquelles ànimes devotes que s'encomanen coralment al seu sant estimat? No li sembla al senyor Bertrana que no s'hi val a fer fer aquestes coses fosques a una dona que ven l'amor, que el venia en aquell cas que s'albiraven des de la finestra de la cella de Josafat?

J. MIQUEL I MACAYA

El crucifix és un poema infinit d'amor: representat per la paraula o l'escriptura, es troba en tots els pobles civilitzats; figurat per la pintura o l'escultura, en totes les llars cristianes, damunt milions de pits i damunt totes les tombes.

Del Cardenal Vidal i Barraquer

Exhortació Pastoral

La premsa catòlica d'informació acaba de publicar aquesta magnífica Pastoral del Primat tarraconí, que tracta oportuníssimament i mestrívola del gran problema del Ressorgiment Espiritual i els Sants Exercicis.

En la impossibilitat d'inserir-la sencera, com desitjaríem, en les curtes pàgines de CATALUNYA SOCIAL, en donarem un tast que en fruïran amb molt de profit els nostres llegidors.

Heus aquí els primers paràgrafs, que constitueixen el pòrtic superb de la Pastoral i en comuniquen a bastament la seva rica substància:

"Poques vegades haurà registrat la història de la humanitat una tan considerable i general revisió de valors fonamentals en els ordres de la vida com la que s'inicià durant la gran guerra, les funestes conseqüències de la qual, materials i espirituals, pateix encara el món enter. Com potenta batzegada sísmica, aquella espantosa catàstrofe commogué en sos més pregons fonaments els grans imperis fins a enderrocar alguns d'ells, repercutint en altres institucions, el poder efectiu de les quals en l'ordre polític i social anà esclavissant-se davant la ineficàcia de sos mitjans o procediments per a la pacificació dels esperits i per al restabliment de la tranquil·litat en els pobles; els faltava el vertader principi religiós, element essencial i indispensable a tot organisme que pretengui intervenir amb garantia de seguretat i èxit en el camp de les mútues relacions entre els homes: "Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum laboraverunt qui aedificant eam", digué el Salmista. Els mateixos progressos de la indústria i mecànica tendeixen a escurçar les distàncies materials que separen els homes entre si, però no serveixen per a unir-los espiritualment quan aquests s'aparten dels camins de Déu; ans vénen a facilitar llur destrucció i ruïna, que no poden evitar els més grans i poderosos exèrcits. La força material és impotent per a dominar els esperits.

I vegeu, e. F. N., en aquest general desplom de les institucions i organismes socials, en el malestar, confusió i inquietud que senten les actuals generacions, els admirables designis de la Providència, que sap treure béns dels mals que afligeixen als pobles. La depreciació dels valors humans, que tan palesà aquella mundial hecatombe, féu girar els ulls vers els grans i salvadors principis de la religió, que deuen regirar les institucions i funcions socials, establint la pau duradera entre els seus membres.

Així es veieren obligats a reconèixer-ho i proclamar-ho, poc després d'aquella horrorosa conflagració, els caps dels governs de l'Imperi Britànic, en afirmar en el seu memorable document, que la fe i la religió constitueixen els únics fonaments de pau universal, sense que "l'educació, ni la ciència, ni la diplomàcia, ni la prosperitat comercial, fundades en l'opinió d'ésser la força material el poder decisiu, constitueixin fonaments sòlids per al desenvolupament de la vida mundial". Anàlogament s'ex-

pressaren altres caps d'Estat, cuitant a establir llurs diplomàtiques relacions amb el Poder més gran del món, com és el Papat, el prestigi del qual s'ha vist augmentat de manera extraordinària fins a exigir l'immediat restabliment de la seva temporal sobirania per al lliure exercici de la seva altíssima missió. I s'ha pogut observar des d'aleshores una creixent intensificació de la vida religiosa en els esperits, consolidant més i més la pietat en els fervorosos, estimulants en els tebis el compliment de llurs deures cristians, i suggerint als indiferents o tal vegada adversaris a tota reacció religiosa el desig de fer intervenir l'element sobrenatural en els problemes que constantment presenta la complicada vida moderna. Pel que a nosaltres interessa, e. F. N., les estadístiques en donen bon testimoni.

Donem gràcies a Déu pels innegables beneficis i grans avantatges que al poble cristià reporta tan feliç ressorgiment espiritual. Mes el Senyor, per a obtenció dels seus elevats fins en les criatures, generalment es serveix de causes segones, com d'instruments aptes que coadjuven a la seva obra de direcció universal, pertocant a nosaltres investigar-les per a treure major profit d'elles i sumar-hi els nostres esforços a fi de contribuir al seu major èxit.

Un dels mitjans principals de què s'ha servit la divina Providència per a l'actual renovació dels esperits, ha estat entre nosaltres l'increment que s'ha donat a la predicació de la divina paraula, seguint amb tota fidelitat les lleis de l'Església Nostra Mare. Veritat és que es predicava en els nostres temples, però també és cert que per múltiples circumstàncies anaren introduint-se alguns dels abusos, dels quals es lamenta Benet XV en la seva Encíclica "Humani generis", arran de la qual publicació i per al seu més fàcil compliment es dictaren les Normes de predicació sagrada el mateix any 1917, en què fou proclamat el Codi de Dret Canònic. No es mostraren pas remisos els nostres Rectors i altres sacerdots en ajustar-se a tals manaments; però tampoc es feren esperar els excel·lents resultats, ja que mitjançant la predicació, notablement augmentada i intensificada, amb gran consol nostre, hem vist confirmades, e. F. N., les paraules de l'Apòstol: "Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi."

Tan saludables efectes de la divina paraula en les ànimes, no sols han d'atribuir-se a la predicació ordinària, sinó també, i potser principalment, a l'extraordinària, mitjançant els Exercicis Espirituals de Sant Ignasi, practicats en complet recés i tan admirablement propagats pels organismes parroquials. Per haver estat a tots palès el fruit obtingut, bé val la pena que ens fixem acuradament en la importància d'aquesta Obra, amb el fi que es difonguin cada dia més, i siguin en major nombre els qui participin de les gràcies singularíssimes vinculades a tan poderós mitjà de santificació.

Inspirats pel mateix Déu el mètode i la tàctica dels Exercicis Espirituals a aquell baró gloriós, Sant Ignasi de Loyola, esforçat i audaç capità de la terrenal milícia i convertit en aquell "bonus mi-

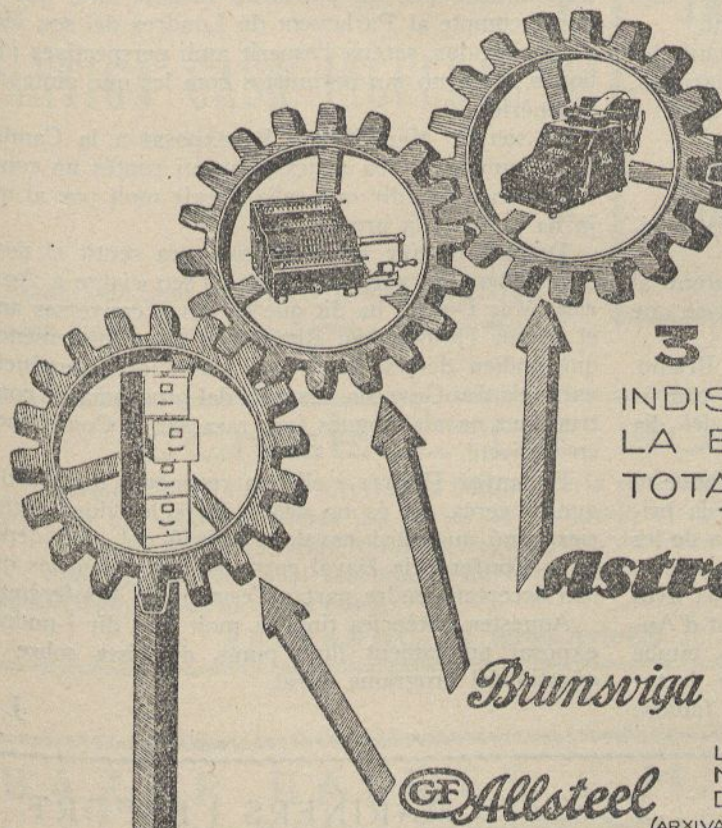
les Christi" de què parla Sant Pau, per a lluitar en les avançades dels exèrcits del Senyor, podem ben dir que pels seus resultats en la conversió de les ànimes, han estat una font perennal de gràcies i benediccions. Reclòs el Sant Fundador a la cova de Manresa, sota la unció de l'Esperit Sant i protecció de la Verge de Montserrat, pogué percebre les veus del Cel en assenyalar-li les regles a què havien d'ajustar-se tots els qui volguessin pendre part en la magna croada, que anava a empendre per a la glòria de Déu i bé de les ànimes. Fou allí on aprengué ja els avantatges del recés per a la vida espiritual i comunicació íntima de l'ànima amb Déu, complint-se en ell les paraules del llibre sagrat: "Ducam eam in solitudinem, et loquar ad cor eius." Coneixedor de l'alt grau de santedat a què arribaren els anacoretes del desert, igualment que de la superior perfecció que en el camp espiritual aconsegueixen les més austeres Ordes monàstiques, gràcies al seu major apartament del món, comprengué també que seria un mitjà aptíssim per a la renovació interior dels individus, que d'ordinari viuen en mig dels negocis, arrencar-los tan sols fos per alguns dies de llurs afers habituals i temporanis per a dedicar-se completament a Déu i al negoci de la seva ànima. Per això, en una de les principals regles que deixà escrites per a practicar bé els seus Exercicis, inculcà aquest complet recés, del qual n'exposa els següents avantatges: "Del qual apar-

tament se'n segueixen tres profits principals, entre molts d'altres: primer és, que en apartar-se un hom de molts amics coneguts, i així mateix de molts negocis, no ben ordenats, per servir i alabar a Déu Nostre Senyor, no poc mereix davant de la seva Divina Majestat; el segon, estant així apartat, no tenint l'enteniment partit en moltes coses, ans posant tot l'esment en una sola, és a saber, en servir al seu Creador i aprofitar a la seva pròpia ànima, usa un hom de les seves potències naturals, més lliurement, per a buscar amb diligència allò que tant desitja; el tercer, quan més la nostra ànima es troba sola i apartada, es fa més apta per atansar-se i arribar al seu Creador i Senyor; i quant més s'hi acosta, més es disposa per a rebre gràcies i dons de la seva Divina i Suma Bondat."

L'estudi que fa després nostre venerable Metropolità dels Sants Exercicis, és tan pregon com complet, i sobre la seva aplicació i els efectes llurs escriu coses verament admirables, tant, que, si en la nostra mà estigués, aquesta Carta Pastoral tindria una difusió extraordinària: la difusió que es mereix i que les circumstàncies exigeixen.

Déu li pagui al Cardenal Vidal i Barraquer el bé immens que està fent, car els Sants Exercicis constitueixen el mitjà cabdal pel ressorgiment espiritual del món cristià.

J.

VEUS-AQUÍ
ELS
3 ELEMENTS
INDISPENSABLES PER A
LA BONA MARXA DE
TOTA OFICINA MODERNA

Astra
LA SUMADORA MÉS MODERNA, COMPLETA I RESISTENT. MODELS ESPECIALS PER A COMPTABILITAT

Brunsviga
LA ÚNICA CALCULADORA QUE LI EFECTUARÀ ELS CALCULS DE MANERA EXCLUSIVA I EXACTA.

Allsteel
L'ASSORTIT MÉS EXTENSEN MOBLES I PRESTATGERIES D'ACER PER A OFICINA (ARXIVADORS, FITXERS, CAIXES, TAULES, PRESTATGERIES, ETC.)

V. CUILLAMET

Rda. Universitat, 31 BARCELONA
Av. Pi i Margall, 11 MADRID

TEMES DE LA SETMANA

La vida política espanyola acaba d'experimentar una forta sotragada. Primo de Rivera ha publicat una de les seves Notes polítiques més sensacionals, en la qual després d'alludir l'origen i la història de la Dictadura, exposa amb vius colors el present moment polític per a deduir-ne la conveniència de sorprendre, per ara, la promesa convocatòria de l'Assemblea Nacional, i sotmetre als seus companys de gabinet un nou ben madurat pla d'actuació governamental.

A aquesta declaració, quasi solemnia, n'han seguit altres de complementàries, que demostren la decisió d'afiançar els ressorts governatius i estrènyer les aflui-xades cordes de la Dictadura. Primo de Rivera blasma novament i enèrgica el procedir dels homes de l'antic regisme amb el regisme nou, i en semblant tasca ajuda al Dictador, encara amb més energia, la premsa oficiosa.

Torna, per tant, a obrir-se un nou període de calma política, que és difícil predir quant durarà.

En casos com aquest, il·lustra molt el ja famosíssim llibre d'En Cambó, i ajuda a passar l'estona.

Almenys aquest compàs d'espera s'aprofita per a estabilitzar la pesseta, que sembla que no té ganes de aixecar-se, ans al contrari. Com gallegen els francs ara!

Definitivament, a mitjans del proper mes de gener es clausuraran les Exposicions internacionals de Barcelona i Sevilla. Malaguanyades! Unes empreses així haurien de viure anys, no pas mesos solament.

No obstant, la idea de què després de tancades internacionalment es reobriran amb caràcter nacional, no és cap mala pensada, si se'n sap treure profit i estalviar despeses.

També fronteres enllà ha tingut importància inusitada la política aquesta setmana.

La crisi francesa s'ha resolt, per fi, emprant al final els anteriors motllos. Poca cosa pot dir-se que ha canviat.

L'amo del nou gabinet, més que Tardieu, és Briand.

Sobre aquest gira ara la política francesa, com la política internacional d'Europa. És l'home del dia monsieur Briand.

Algunes bones lliçons se'n poden treure d'aquesta deplorable crisi dels polítics francesos. Sigui la primera que s'ha acabat la independència política de les nacions en el que afecti a les seves relacions primàries. Ni políticament, ni econòmicament, hi ha avui dia nacions lliures. Aquell "esplèndid aïllament d'Anglaterra, del qual amb menys intensitat, però, també havia gaudit França, s'ha acabat. El primer factor d'aquesta que tal volta sigui temps a venir famosa

crisi, ha estat el factor internacional. Ha dominat constantment en tot el procés de la crisi.

No s'ha vist cap dictador rondant aquests dies pels voltants de l'Eliseu, ni del Palau Borbó, perquè la raça dels Boulangers sembla que està exhaurida a França, i Clemenceau ja és un moribund que està acabant la "feina", segons magnífica frase d'ell mateix.

De totes maneres el Ministeri Tardieu-Briand serà una interinitat més en la carrera de Ministeris de les actuals Cambres franceses, que han estat relativament llargues per imposicions de la política internacional i el guiatge semi-dictatorial de Poincaré.

A Alemanya, que amb la mort de Stresemann travessa un període tan crític com el de França, relativament, el Ministeri Tardieu-Briand ha estat rebut recelosament.

El moviment internacional torna a trobar-se insegur. El panorama polític ofereix algunes perspectives inquietants. No cal pas destacar-les, per poc que es vagin seguint els esdeveniments de la política internacional present.

Sortosament, la bonhomia política de Mac Donald i la fam de pau que arreu del món es sent, contrasten les causes de guerra que alludim.

Ningú no desarma; ans al contrari: tothom afile els mitjans d'occir i de destruir.

No obstant, el protectorat de Mac Donald torna a tranquil·litzar-nos. La patriarcal manera amb què ha donat compte al Parlament de Londres del seu viatge pacificador, serena l'esperit amb perspectives idíl·liques, si bé no tan optimistes com les que pinta des d'Amèrica.

El senyor Mac Donald ha exposat a la Cambra dels Comuns, el seu viatge com qui contés un conte.

Comença per dir que calia afegir molt poc al que ja ha publicat la premsa.

Després de fer remarcar com era sentit el desig de col·laboració palesat durant el seu viatge a Amèrica, Mac Donald ha dit que les seves converses amb el senyor Hoover han eliminat ja totes les temences que podien derivar-se de què possibles divergències entre els dos Governos, respecte del programa de construccions navals, pogués fer fracassar la Conferència en projecte.

El senyor Hoover i ell han reconegut que l'acord que es cerca, no és un acord entre les dues potències, sinó un acord naval la solució del qual depèn de la Conferència Naval entre les cinc potències que han acceptat pendre part a l'esmentada Conferència.

Aquestes potències tindran molt que dir i podran exposar amplament llurs punts de vista sobre la qüestió del programa naval.

J.

Casa BELETA

VESTITS MARINERS I ESPORT

===== GUST I ELEGÀNCIA =====

LA MILLOR SASTRERIA PER A NENS

Avinguda Portal de l'Angel, 35. - BARCELONA

SERVICE STATION

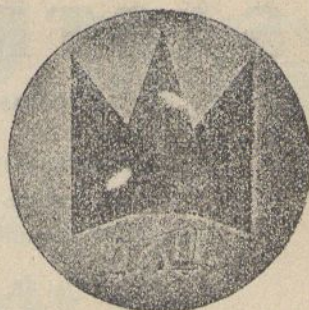
PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL**GARATGE I TALLERS:**Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 35
I Floridablanca, 121
Telèfon 31510**CASA CENTRAL:**Carrer Aragó, 272
Passatge de Gràcia, 45
Telèfon 11550**MAGATZEMS:**

Consell de Cent, 421

SUCURSAL:Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà**BARCELONA****LA CONSTÀNCIA**COMPANYIA ANÓNIMA
FUNDADA EL 1906

Segurs ferroviaris en general. — Especials "Paquets"

Segurs marítims. — Segurs d'incendis

RONDA UNIVERSITAT, 4 — Telèfon 20648 — BARCELONA**FABRICA DE PASTES ALIMENTICIES****ANTIGA CASA FIGUERAS**

FUNDADA EN 1820

Rambla de Sant Josep, 11.-BARCELONA**JA SOU SUBSCRIPTORS****DE****CATALUNYA SOCIAL?****CONSELL DE BON GERMÀ**

Germà: No juguis a la loteria. La millor loteria és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa prova-ho a l'estanc i loteria del carrer de Fernando i... qui sap!

Hi trobaràs també tabac, timbres, segells, etc. de totes menes i preus. Ah, i bitllets de Nadal.

Escolta, germà: Estàs assabentat de com els va anar als meus clients en el sorteig de l'últim Nadal? Informa-te'n, val la pena.

FERNANDO, 32 (prop Avinyó) - BARCELONA**BAZAR BALMES - M. BOFARULL**

Objectes d'escriptori - Impremta i litografia - Treballs comercials i de luxe

BALMES, 52**Telèfon 17.589****BARCELONA**

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

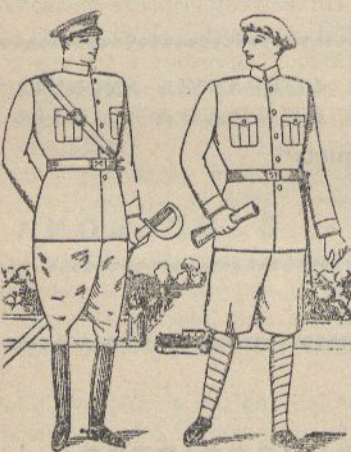
SASTRERIA TORRENTS

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5 % de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.er / Telèfon 16040 - BARCELONA

**ANTON
CALLIZO**
Ronda Universitat, 29
BARCELONA

"Sombreros Rivero"

Capells i gorres de tota mena. Teules, bonetes i solideus per a Sacerdots.

BONS PREUS
Assortiment excel·lent

Ronda Universitat, 7. Pis pral.

Sucursa: Carrer Ferran, 17

Companyia Trasatlàntica VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

- RAPID** } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

B I C I C L E T E S

marca **WILLIAM**

Qualitat. - Presentació. - Bon preu

marca **B. F. B.** de nostra fabricació

Lo millor de lo millor

AL COMPTAT I A TERMINIS
ACCESSORIS - REPARACIONS

Antiga casa Borrás - **R. Serra** - Rbla. Catalunya, 106
(cantonada al Passatge de la Concepció)

JARABE PUIG

Cada cien gramos de Jarabe contienen
 EXTRACTO NÉPETA GLECHOMA 15 GRAMOS • EXTRACTO
 CRASSULA MICRANTA 8 GRAMOS • MACERADO HIDRO-ALCOH.
 LICO AL 2% DE POLIGALA SENEGA AROMATIZADO 3 GRAMOS
 ORTO-GUAYACOL-SULFONATO POTÁSICO 1 GRAMO

PREPARADO POR
Z. PUIG
RIPOLL

Precio 5 Ptas (lmbres incluidos)

XAROP PUIG

(NOM REGISTRAT)

Preparat per Z. PUIG, farmacèutic

RIPOLL

Insubstituïble preparat per al tractament de la
TOS, PULMONIES, BRONQUITIS
 i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

*Es ven a totes les farmàcies
 i Centres d'Específics*

Exigiu en cada flascó l'adjunta marca registrada

OMNIA, S. A.

**Companyia de segurs del
 Reial Automòbil Club d'Espanya**

OFICINA PRINCIPAL:

Comte de Peñalver, núm. 24 - MADRID

SUBDIRECCIÓ A CATALUNYA:

Ronda Universitat, 15, 2.º - Telèf. 16974

Aquesta Companyia cobreix els riscos dels
 cotxes automòbils.

Dany i pèrdua del cotxe

Per topada, incendi, parat o corrent. Per
 robatori consumat o intent de robatori
 Per acte mal intencionat de tercera persona
 Per accidents o incendi durant el transport

Responsabilitat civil

Per accidents o incendis causats pel cotxe
 assegurat a terceres persones, a la propietat
 o animals pertanyents a dites terceres per-
 sones.

Tot això en una sola pòlissa combinada, que
 val per tota l'Europa i rescindible en qualsevol
 moment.

ANTONI ALBO

Via Laietana, 67 - Telèfon 16201
BARCELONA

Material elèctric de totes classes
 Instal·lacions i Reparacions
 Taller - Ràdio

Aquesta casa té l'exclusiva de venda
 d'uns petits aparells aplicables al cor-
 rent altern de 125 volts, per a substituir
 les xinxetes i llums d'oli, en les habita-
 cions, capelles i altres llocs on es ne-
 cessiti llum constant, amb consum es-
 cassament de 2 cèntims en 24 hores

Demaneu demostracions!

Via Laietana, 67

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.-Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av. Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

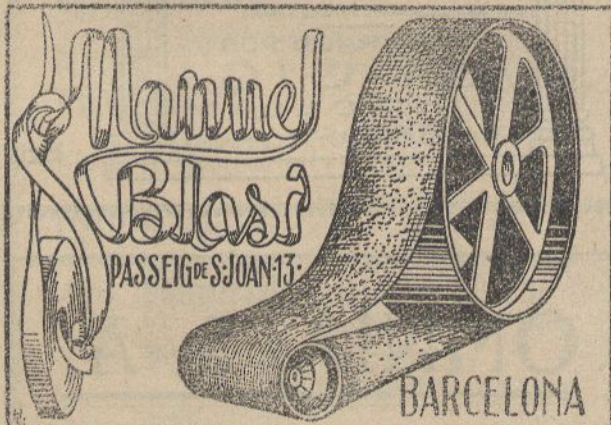
Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Unicorde

Nou tipus. Qualitat i presentació

GARATGE I TALLERS "BALMES"
JULI KLUG

BALMES, 76 (entre Aragó i València). - TELEFON 75941

AJUSTATGE I REPARACIÓ — PREUS LIMITATS I MÀXIM
RENDIMENT EN LES REPARACIONS — STOCK ELÈCTRIC
PER A INSTAL·LACIONS, MAGNETOS, BOBINATS, ETC.

URALITA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

ATENES A. G. — Provença, 157, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA